

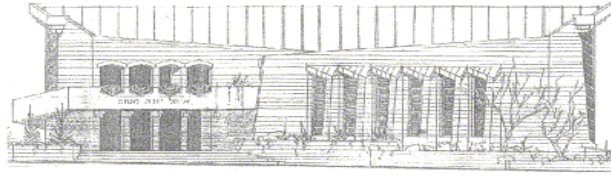
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com



אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

תפילה אישית עם שם השם ואמן

שו"ת עם הרב דוד אברהם ספקטור

שאלה

רציתי לשאול בבקשה: האם אפשר לומר שם ה' בתפילה שמחבר האדם בעצמו, כשכוונתו להפכה לתפילת קבע (לתמיד או לפרק זמן ארוך, בלתי תלוי באירוע זה או אחר), כגון תפילה מתמשכת על פרנסה, על הצלחת עסק, על בריאות המשפחה, על הצלחת הילדים וכדו'?

לדוגמא: האם ניתן לפתוח תפילה עצמית במילים "יהי רצון מלפניך _____ (שם ה') ש".... ?

האם אפשר לסיימה באמן או אמן סלה (ללא סיום של "ברוך אתה...") ?

תשובה

מותר לומר בתפילות אישיות עם שם השם ואין זה לבטלה אלא לתפילה ואין לענות אמן אחרי תפילת עצמו.

מקורות התשובה

א. תפילות אישיות

[1] רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק א

הלכה א: מצות עשה להתפלל בכל יום... ואין משנה (נוסח) התפלה הזאת מן התורה...

הלכה ב: ...חיוב מצוה זו כך הוא שיהא אדם מתחנן ומתפלל בכל יום ומגיד שבחו של הקדוש ברוך הוא ואחר כך שואל צרכיו שהוא צריך להם בבקשה ובתחנה ואחר כך נותן שבח והודיה לה' על הטובה שהשפיע לו, כל אחד לפי כחו.

הלכה ג: אם היה רגיל מרבה בתחנה ובקשה ואם היה ערל שפתים מדבר כפי יכולתו... וכן היה הדבר תמיד ממשה רבינו ועד עזרא.

הלכה ד: כיון שגלו ישראל בימי נבוכדנצר הרשע נתערבו בפרס ויוון ושאר האומות.... וכיון שהיה מדבר, אינו יכול לדבר כל צורכו בלשון אחת אלא בשיבוש... ואינם מכירים לדבר יהודית וכלשון עם ועם ומפני זה כשהיה אחד מהן מתפלל **תקצר לשונו** לשאול חפציו או להגיד שבח הקדוש ברוך הוא **בלשון הקדש** עד שיערבו עמה לשונות אחרות, וכיון שראה עזרא ובית דינו כך עמדו ותקנו להם שמנה עשרה ברכות על הסדר.. כדי שיהיו ערוכות בפי הכל.

[2] שולחן ערוך אורח חיים סימן קיט, סעיף א:

א] אם רצה להוסיף בכל ברכה מהאמצעית, מעין הברכה, מוסיף. כיצד, היה לו חולה מבקש עליו רחמים בברכת רפאנו; היה צריך פרנסה, מבקש עליה בברכת השנים. הגה: וכשהוא מוסיף, יתחיל בברכה ואח"כ מוסיף, אבל לא יוסיף ואח"כ יתחיל הברכה ובשומע תפלה יכול לשאול כל צרכיו, שהיא כוללת כל הבקשות;

ב] ולהר"ר יונה, כשמוסיף בברכה מעין אותה ברכה אם מוסיף אותו בשביל כל ישראל, אומר אותו בלשון רבים ולא בלשון יחיד, ולא יוסיף אלא בסוף הברכה ולא באמצע; ואם שואל צרכיו ממש, כגון שיש לו חולה בתוך ביתו או שהוא צריך לפרנסה, יכול לשאול אפי' באמצע הברכה, והוא שישאל בלשון יחיד ולא בלשון רבים;

ג] ובברכת שומע תפלה וכן בסוף התפלה בין קודם יהיו לרצון בין אחריו יכול לשאול בין בלשון יחיד בין בלשון רבים, בין צרכיו ממש בין צרכי רבים.

ב. אמירת שם שמים לבטלה

[3] רמב"ם הלכות שבועות פרק יב הלכה יא

להזכיר שם מן השמות המיוחדין **לבטלה** אסור ואע"פ שלא נשבע, שהרי הכתוב מצוה ואומר ליראה את השם הנכבד והנורא, ובכלל יראתו שלא יזכירו **לבטלה**, לפיכך אם טעה הלשון והוציא שם לבטלה ימהר מיד וישבח ויפאר ויהדר לו כדי שלא יזכר לבטלה, כיצד אמר ה' אומר ברוך הוא לעולם ועד או גדול הוא ומהולל מאד וכיוצא בזה כדי שלא יהא לבטלה.

[4] שולחן ערוך אורח חיים סימן רטו, סעיף ד

כל המברך ברכה שאינה צריכה, הר"ז נושא שם שמים לשוא, והרי הוא כנשבע לשוא ואסור לענות אחריו אמן.

ג. אמן אחר ברכתו ותפילתו

[5] שולחן ערוך אורח חיים סימן רטו, סעיף א

אין עונה אמן אחר ברכותיו, אלא אחר שתי ברכות או יותר שהם סוף ברכות; ונהגו לענות אמן אחר יהללך ואחר ישתבח. הגה: וי"א שאין עונין אמן רק אחר ברכת בונה ירושלים בברכת המזון, כן המנהג פשוט במדינות אלו ואין לשנות.